

opusdei.org

Al taller de Josep

Aquest és el text i la lectura de l'homilia de sant Josepmaria “Al taller de Josep” publicada a “És Crist que passa” i pronunciada el 19 de març de 1963, festa de Sant Josep.

18/03/2020

Disponible també a [Soundcloud](#),
[ivoox](#)

Tota l'Església reconeix sant Josep com a protector i patró seu. Al llarg dels segles se n'ha parlat, subratllant aspectes diversos de la seva vida, contínuament fidel a la missió que Déu li havia confiat. Per això, de fa molts anys, m'agrada d'invocar-lo amb un títol entranyable: *El Nostre Pare i Senyor*.

Sant Josep és realment Pare i Senyor, que protegeix i acompanya en el seu camí terrenal els qui el veneren, tal com va protegir i acompanyar Jesús mentre creixia i es feia home. Tot tractant-lo, hom descobreix que el Sant Patriarca és, a més a més, Mestre de vida interior: perquè ens ensenya de conèixer Jesús, de conviure-hi, de saber-nos part de la família de Déu. Sant Josep ens dóna aquestes lliçons essent, com ho va ser, un home corrent, un pare de família, un treballador que es guanyava la vida amb l'esforç de les seves mans. I aquest fet també té, per

a nosaltres, un significat que és motiu de reflexió i alegria.

En celebrar avui la festa, vull evocar la seva figura, duent a la memòria allò, que l'Evangelí ens diu d'ell, perquè així puguem descobrir més bé allò que Déu ens transmet a través de la vida senzilla de l'Espòs de Santa Maria.

La figura de Sant Josep a l'Evangelí

Tant sant Mateu com sant Lluc ens parlen de sant Josep com d'un baró que descendia d'una nissaga il·lustre: la de David i Salomó, reis d'Israel. Els detalls d'aquesta ascendència són històricament una mica confusos: no sabem quina de les dues genealogies que aporten els evangelistes, correspon a Maria —Mare de Jesús segons la carn— i quina correspon a sant Josep, que era el seu pare segons la llei jueva. Ni sabem si la ciutat nadiua de sant Josep fou Betlem, on

va anar a empadronar-se, o Natzaret, on vivia i treballava.

Sabem, en canvi, que no era una persona rica: era un treballador, com n'hi ha milions a tot el món; exercia l'ofici fatigant i humil que Déu havia triat per a si mateix, en prendre la nostra carn, i en voler viure trenta anys com un més entre nosaltres.

La Sagrada Escriptura diu que Jesús era artesà. Hi ha uns quants Pares que afegeixen que va ser fuster. Sant Justí, parlant de la vida de treball de Jesús, afirma que feia arades i jous; [1] i potser, basant-se en aquestes paraules, sant Isidor de Sevilla conclou que Josep era ferrer. Sigui com sigui, fou un obrer que treballava al servei dels seus conciutadans, que tenia una habilitat manual, fruit d'anys d'esforç i de suor.

De les narracions evangèliques es desprèn la gran personalitat humana

de Josep: en cap moment no se'ns apareix com un home apocat o espantat davant la vida; al contrari, sap afrontar els problemes, tirar endavant en les situacions difícils, assumir amb responsabilitat i iniciativa les feines que li són encomanades.

No estic d'acord amb la manera clàssica de representar sant Josep com un home vell, encara que ho hagin fet amb la bona intenció de destacar la perpètua virginitat de Maria. Jo me l'afiguro jove, fort, potser amb alguns anys més que no pas Nostra Senyora, però en la plenitud de l'edat i de l'energia humana.

Per viure la virtut de la castedat, no cal esperar ser vell o mancar de vigor. La puresa neix de l'amor i, per a l'amor net, no són obstacles la robustesa i l'alegria de la joventut. Joves eren el cor i el cos de Sant Josep

en contraure matrimoni amb Maria, quan va saber el misteri de la seva Maternitat divina, quan visqué amb Ella respectant la integritat que Déu volia llegar al món, com un senyal més de la seva vinguda entre les criatures. Qui no sigui capaç d'entendre un amor així, sap molt poc què és el veritable amor i desconeix del tot el sentit cristià de la castedat.

Josep era, dèiem, un artesà de Galilea, un home com tants d'altres. I ¿què pot esperar de la vida un habitant d'un poblet perdut, com ho era Natzaret? Només treball, cada dia, sempre amb el mateix esforç. I, en acabar la jornada, una casa pobra i petita per prendre el descans i recomençar la feina l'endemà.

Però el nom de Josep vol dir, en hebreu, *Déu hi afegirà*. Déu afegeix, a la vida santa dels qui aconpleixen la seva voluntat dimensions

insospitades: la cosa important, allò que dóna valor a tot, allò que és diví. Déu, a la vida humil i santa de Josep, hi afegí —si m'és permès de dir-ho així— la vida de la Verge Maria i la de Jesús, Senyor Nostre. Déu no es deixa guanyar mai en generositat. Josep podia fer seves les paraules que digué santa Maria, la seva Esposa: *Quia fecit mihi magna qui potens est*, ha fet en mi coses grans Aquell que és totpoderós, *quia respexit humilitatem* perquè es va fixar en la meva petitesa.[2]

Josep era efectivament un home corrent, en el qual Déu va confiar per obrar coses grans. Sabé viure, tal com el Senyor volia, tots i cadascun dels esdeveniments que van compondre la seva vida. Per això, l'Escriptura Santa exalta Josep afirmant que era just.[3] I, en el llenguatge hebreu, just vol dir pietós, servidor irreprotxable de Déu, complidor de la voluntat divina;[4]

d'altres vegades vol dir bo i caritatiu amb el proïsme.[5] En un mot, el just és aquell qui estima Déu i demostra aquest amor complint els seus manaments i orientant tota la seva vida cap al servei dels seus germans, tots els altres homes.

La fe, l'amor i l'esperança de Josep

La justícia no està en la mera submissió a una regla: la rectitud ha de néixer de dins, ha de ser fonda, vital, perquè *el just viu de la fe*. [6] Viure de la fe: aquestes paraules que foren després tantes vegades tema de meditació per a l'apòstol Pau, es veuen realitzades amb escreix en sant Josep. El seu compliment de la voluntat de Déu no és rutinari ni formalista, sinó espontani i profund. La llei que vivia tot jueu practicant no fou per a ell un simple codi ni cap recopilació freda de preceptes, sinó una expressió de la voluntat de Déu viu. Per això va saber reconèixer la

veu del Senyor quan se li manifestà inesperada, sorprenent.

Perquè la història del sant Patriarca fou una vida senzilla, però no una vida fàcil. Després d'uns moments d'angoixa sap que el Fill de Maria ha estat concebut per obra de l'Esperit Sant. I aquest Infant, Fill de Déu, descendent de David segons la carn, neix en una cova. Uns Àngels celebren el seu naixement i unes personalitats de terres llunyanes vénen a adorar-lo, però el rei de Judea desitja la seva mort, i cal fugir. El Fill de Déu és, en aparença, un nen indefens que viurà a Egipte.

Quan narra aquestes escenes en el seu Evangeli, sant Mateu posa constantment en relleu la fidelitat de Josep, que compleix els manaments de Déu sense vacil·lacions, bé que de vegades aquells mandats li poguessin semblar obscurs de sentit, o se li

n'ocultés la connexió amb la resta dels plans divins.

En moltes ocasions, els Pares de l'Església i els autors espirituals fan ressaltar aquesta fermesa de la fe de sant Josep. Referint-se a les paraules de l'Àngel que li mana de fugir d'Herodes i de refugiar-se a Egipte,[7] el Crisòstom comenta: *En sentir-ho, Josep no es va escandalitzar ni va dir: això sembla un enigma. Vós mateix fèieu saber no fa gaire que Ell salvaria el seu poble, i ara no és capaç ni de salvar-se Ell mateix, sinó que tenim necessitat de fugir, d'emprendre un viatge i de patir un llarg desplaçament: això està en contra del que ens vau prometre. Josep no discorre així, perquè és un baró fidel. Tampoc no pregunta sobre el temps del retorn, malgrat que l'Àngel l'havia deixat indeterminat, ja que li havia dit: estigues allí —a Egipte— fins que jo t'ho digui. I malgrat tot no per això no es crea dificultats, sinó que obeeix i*

*creu i suporta totes les proves
alegrement.*[8]

La fe de Josep no vacil·la, la seva obediència és sempre estricta i ràpida. Per comprendre millor aquesta lliçó que aquí ens dóna el Sant Patriarca, és bo que considerem que la seva fe és activa, i que la seva docilitat no presenta l'actitud de l'obediència de qui es deixa arrossegar pels esdeveniments. Perquè la fe cristiana és l'extrem a més oposat al conformisme, o a la manca d'activitat i d'energia interiors.

Josep es va abandonar sense reserves en les mans de Déu, però mai no va refusar de reflexionar sobre els esdeveniments, i així pogué obtenir del Senyor aquest grau d'intel·ligència de les obres de Déu, que és la veritable saviesa. D'aquesta manera aprengué a poc a poc que els designis sobrenaturals tenen una

coherència divina, que de vegades està en contradicció amb els plans humans.

En les diverses circumstàncies de la seva vida, el Patriarca no renuncia a pensar, ni abdica de la seva responsabilitat. Al contrari: posa al servei de la fe tota la seva experiència humana. Quan torna d'Egipte, *en sentir dir que Arquelau regnava a la Judea en lloc del seu pare Herodes, tingué por d'anar-hi.*[9] Ha après de moure's dintre del pla diví i, com a confirmació que efectivament Déu vol això que ell entreveu, rep la indicació de retirar-se a Galilea.

Així fou la fe de sant Josep: plena, confiada, íntegra, manifestada en un lliurament eficaç a la voluntat de Déu, en una obediència intel·ligent. I, amb la fe, la caritat, l'amor. La seva fe es fon amb l'Amor: amb l'amor de Déu que complia les promeses fetes a Abraham, a Jacob, a Moisès; amb

l'afecte d'espòs envers Maria, i amb l'afecte de pare envers Jesús. Fe i amor en l'esperança de la gran missió que Déu, servint-se d'ell també —un fuster de Galilea—, estava iniciant en el món: la redempció dels homes.

Fe, amor, esperança: aquests són els eixos de la vida de sant Josep i els de tota vida cristiana. La donació de sant Josep es presenta trenada d'amor fidel, de fe amorosa, d'esperança confiada. Per això la seva festa és un bon moment perquè tots renovem el nostre lliurament a la vocació de cristians que a cadascú de nosaltres ha concedit el Senyor.

Quan un hom desitja sincerament viure de fe, d'amor i d'esperança, la renovació d'aquell lliurament no és tornar a prendre quelcom que estava en desús. Renovar-se, quan hi ha fe, amor i esperança, és mantenir-se en les mans de Déu, malgrat els errors

personals, les caigudes, les febleses: és confirmar un camí de fidelitat. Renovar el lliurament és renovar, ho torno a dir, la fidelitat a allò que el Senyor vol de nosaltres: estimar amb obres.

L'amor té necessàriament les seves manifestacions característiques. Alguns cops es parla de l'amor com si fos un impuls envers la satisfacció pròpia, o bé un mer recurs per completar egoistament la pròpia personalitat. I no és així: amor veritable és sortir de si mateix, és donar-se. L'amor comporta alegria, però és una alegria que té les arrels en forma de creu. Mentre estiguem a la terra i no hàgim arribat a la plenitud de la vida futura, no hi pot haver amor veritable sense una experiència del sacrifici, del dolor. Un dolor que s'assaboreix, que és amable, que és una font de fruïció íntima, bé que dolor real, perquè suposa vèncer el propi egoisme, i

prendre l'Amor com a regla de totes i de cadascuna de les nostres accions.

Les obres de l'Amor sempre són grans, encara que en aparença es tracti de coses petites. Déu s'ha acostat als homes, pobres criatures, i ens ha dit que ens estima: *Deliciae meae esse cum filiis hominum*,^[10] les meves delícies són amb els fills dels homes. El Senyor ens dóna a conèixer que tot té importància: les accions que, amb els ulls humans, considerem extraordinàries; aquelles altres que, en canvi, qualifiquem de poca categoria. Res no es perd. Cap home no és menyspreat per Déu. Tothom, seguint cadascú la pròpia vocació —a la llar, en la professió o ofici, en el compliment de les obligacions del propi estat, en els deures de ciutadà, en l'exercici dels drets—, és cridat a participar del regne dels cels.

Això ens ensenya la vida de sant Josep: senzilla, normal i ordinària, feta d'anys de treball sempre igual, de dies humanament monòtons que se succeeixen els uns als altres. Ho he pensat molts cops en meditar sobre la figura de sant Josep, i aquesta és una de les raons que fa que senti per ell una devoció especial.

Quan en el seu discurs de clausura de la primera sessió del Concili Vaticà II, el passat 8 de desembre, el Sant Pare Joan XXIII va anunciar que en el cànon de la missa s'esmentaria el nom de sant Josep, una altíssima personalitat eclesiàstica em va trucar de seguida per telèfon per dir-me: *Rallegramenti! Felicitats!: en sentir aquest anunci he pensat de seguida en vostè, en l'alegria que li haurà fet. I era així: perquè en l'assemblea conciliar, que representa l'Església entera reunida en l'Esperit Sant, hom proclama l'immens valor sobrenatural de la vida de sant Josep,*

el valor d'una vida senzilla de treball
amb vista a Déu, en total
acompliment de la divina voluntat.

Santificar el treball, santificar-se en el treball, santificar amb el treball

Descrivint l'esperit de la institució a la qual he dedicat la vida, l'Opus Dei, he dit que es recolza, com si fos el seu eix, en el treball ordinari, en el treball professional exercit enmig del món. La vocació divina ens dóna una missió, ens invita a participar en la tasca única de l'Església, per ésser així testimoni de Crist davant els nostres iguals els honres i menar totes les coses cap a Déu.

La vocació encén una llum que ens fa reconèixer el sentit de la nostra existència. És el fet de convèncer-se, amb la resplendor de la fe, del perquè de la nostra realitat terrenal. La nostra vida, la present, la passada i la que vindrà, pren un nou relleu,

una profunditat que abans no sospitàvem. Tots els fets i esdeveniments ocupen ara el seu veritable lloc: entenem on vol conduir-nos el Senyor, i ens sentim com emportats per aquest encàrrec que se'ns confia.

Déu ens treu de les tenebres de la nostra ignorància, del nostre camí incert entre les incidències de la història, i ens crida amb veu forta, com un dia ho féu amb Pere i Andreu: *Venite post me, et faciam vos fieri piscatores hominum*,^[11] seguiu-me i us faré pescadors d'homes, sigui quin sigui el lloc que ocupeu en el món.

Qui viu de fe, pot trobar la dificultat i la lluita, el dolor i fins i tot l'amargura, però mai no trobarà el desànim ni l'angoixa perquè sap que la seva vida serveix, sap per què ha vingut a aquesta terra. *Ego sum lux mundi* —exclamà Crist—; *qui sequitur*

me non ambulat in tenebris, sed habebit lumen vitae.[12] Jo sóc la llum del món; qui em segueix no caminarà a les fosques, sinó que tindrà la llum de la vida.

Per merèixer aquesta llum de Déu cal estimar, tenir la humilitat de reconèixer la nostra necessitat d'ésser salvats, i de dir amb Pere: *Senyor, a qui recorrerem? Vós teniu paraules de vida eterna, i nosaltres hem cregut i sabem que Vós sou Crist, el Fill de Déu.*[13] Si de veritat actuem així, si deixem entrar en el nostre cor la crida de Déu, podrem repetir també amb veritat que no caminem a les fosques, puix que per damunt de les nostres misèries i dels nostres defectes personals resplendeix la llum de Déu, talment com el sol resplendeix sobre la tempesta.

La fe i la vocació de cristians afecten tota la nostra existència, i no una part tan sols. Les relaciona amb Déu

són necessàriament relacions de donació, i assumeixen un sentit de totalitat. L'actitud de l'home de fe és mirar la vida, en totes les seves dimensions, des d'una perspectiva nova: aquella que ens dóna Déu.

Vosaltres que avui celebriu amb mi aquesta festa de sant Josep, sou tots homes dedicats al treball en diverses professions humanes, formeu diverses llars, pertanyeu a distintes nacions, races i llengües. Us heu educat en aules de centres docents o en tallers i oficines, heu exercit durant anys la vostra professió, heu entaulat relacions professionals i personals amb els vostres companys, heu participat en la solució dels problemes col·lectius de les vostres empreses i de la vostra societat.

Doncs bé: us recordo, una altra vegada, que tot això no és fora dels plans divins. La vostra vocació humana és part, i una part

important, de la vostra vocació divina. Aquesta és la raó per la qual us heu de santificar, tot contribuint a la santificació dels altres, dels vostres iguals, justament santificant el vostre treball i el vostre ambient: aquesta professió o ofici que omple els vostres dies, que dóna una fesomia peculiar a la vostra personalitat humana, que és la vostra manera d'estar en el món; aquesta llar, aquesta família vostra; i aquesta nació, on heu nascut i l'estimeu.

El treball acompanya inevitablement la vida de l'home damunt la terra. Amb ell apareixen l'esforç, la fatiga, el cansament: manifestacions del dolor i de la lluita que formen part de la nostra existència humana actual, i que són signes de la realitat del pecat i de la necessitat de la redempció. Però el treball en si mateix no és cap pena, ni cap maledicció o càstig: els qui així

parlen no han llegit bé l'Escriptura Santa.

És hora que els cristians diguem ben alt que el treball és un do de Déu, i que no té cap sentit dividir els homes en diverses categories segons el tipus de feina, considerant unes tasques més nobles que altres. El treball, tot treball, és testimoni de la dignitat de l'home, del seu domini sobre la creació. És una ocasió del desenvolupament de la pròpia personalitat. És un vincle d'unió amb els altres éssers, una font de recursos per a sostenir la pròpia família; un mitjà de contribuir a la millora de la societat en la qual hom viu, i al progrés de tota la Humanitat.

Per a un cristià, aquestes perspectives s'allarguen i amplien. Perquè el treball apareix com una participació en l'obra creadora de Déu que, en crear l'home, el beneí tot dient-li: Procreeu i multipliqueu-vos,

empleneu la terra i domineu-la, i sotmeteu els peixos del mar i els ocells del cel, i totes les bèsties que es mouen damunt la terra.[14] Perquè, a més a més, en haver estat assumit per Crist, el treball se'ns presenta com una realitat redimida i redemptora: no solament és l'àmbit en què l'home viu, sinó mitjà i camí de santedat, realitat santificable i santificadora.

Convé no oblidar, per tant, que aquesta dignitat del treball està fundada en l'Amor. El gran privilegi de l'home és de poder estimar, transcendent així allò que és efímer i transitori. Pot estimar les altres criatures, dir un tu i un jo plens de sentit. I pot estimar Déu, que ens obre les portes del cel, que ens fa membres de la seva família, que ens autoritza a parlar-li també de tu a Tu, cara a cara.

Per això l'home no ha de limitar-se a fer coses, a construir objectes. El treball neix de l'amor, manifesta l'amor, s'ordena devers l'amor. Reconeixem Déu no solament en l'espectacle de la natura, sinó també en l'experiència de la nostra pròpia labor, del nostre esforç. Així el treball esdevé oració, acció de gràcies perquè ens sabem col·locats per Déu a la terra, estimats per Ell, hereus de les seves promeses. És just que se'ns digui: *Tant si mengeu, doncs, com si beveu, com si feu qualsevol altra cosa, feu-ho tot a glòria de Déu.*[15]

El treball professional també és apostolat, ocasió de donació als altres homes, per revelar-los Crist i portar-los cap a Déu Pare, conseqüència de la caritat que l'Esperit Sant vessa en les ànimes. Entre les indicacions que sant Pau fa als efesis, sobre com s'ha de manifestar el canvi que en ells mateixos ha suposat la conversió, la crida al cristianisme, hi trobem

*aquesta: el qui robava, que ja no robí,
sinó que més aviat treballi amb les
pròpies mans, fent feines útils, perquè
pugui ajudar el qui passa necessitat.*

[16] Els homes tenen necessitat del
pa de la terra que sostingui llurs
vides, i també del pa del cel que
il·lumini i doni escalfor als cors. Amb
el vostre treball, amb les iniciatives
que hom promogui partint d'aquesta
tasca, en les vostres converses, en el
vostre tracte, podeu concretar, i en
teniu el deure, aquest precepte
apostòlic.

Si treballem amb aquest esperit, la
nostra vida, enmig de les limitacions
pròpies de la condició terrenal, serà
un avenç de la glòria del cel,
d'aquesta comunitat amb Déu i amb
els sants, on només regnarà l'amor,
la pròpia donació, la fidelitat,
l'amistat, l'alegria. En la vostra
ocupació professional, ordinària i
corrent, trobareu la matèria —real,
consistent, valuosa— per realitzar

tota la vida cristiana, per actualitzar la gràcia que ens ve de Crist.

En aquesta feina professional vostra, feta de cara a Déu, es posaran en joc la fe, l'esperança i la caritat. Les seves incidències, les relacions i problemes que el vostre treball comporta, alimentaran la vostra oració. L'esforç per tirar endavant la vostra ocupació ordinària, serà una ocasió de viure aquesta Creu que és essencial per al cristià. L'experiència de la vostra feblesa, els fracassos que existeixen sempre en tot esforç humà, us donaran més realisme, més humilitat, més comprensió amb els altres. Els èxits i les alegries us invitaran a donar gràcies, i a pensar que no viviu per a vosaltres mateixos, sinó per al servei dels altres i de Déu.

Per a servir, servir

Per comportar-se així, per santificar la professió, cal, en primer lloc,

treballar bé, amb serietat humana i sobrenatural. Vull recordar ara, per contrast, allò que explica un d'aquells antics relats dels evangelis apòcrifs: *El pare de Jesús, que era fuster, feia arades i jous. Una vegada —continua la narració— li fou encarregat un llit, per certa persona de bona posició. Però va resultar que un dels bancals era més curt que l'altre i Josep es trobà sense saber què fer. Aleshores el Nen Jesús digué al seu pare: poseu a terra tots dos pals i igualeu-los d'un cap. Així ho féu Josep. Jesús anà a l'altra banda, prengué el bancal més curt i l'estirà, i el va deixar tan llarg com l'altre. Josep, el seu pare, restà admirat en veure el prodigi, i omplí el Nen d'abraçades i petons, tot dient: Felic de mi, perquè Déu m'ha donat aquest Nen.*[17]

Josep no devia donar gràcies a Déu per aquests motius; la seva feina no podia ésser així. Sant Josep no és l'home de les solucions fàcils i

miracleres, sinó l'home de la perseverança, de l'esforç i —quan convé— de l'enginy. El cristià sap que Déu fa miracles: que en va fer fa molts segles, que va continuar fent-ne després i que continua fent-ne ara, perquè *non est abbreviata manus Domini*,^[18] no ha minvat el poder de Déu.

Però els miracles són una manifestació de l'omnipotència salvadora de Déu, i no un expedient per a resoldre les conseqüències de la ineptitud o per a facilitar la nostra comoditat. El miracle que us demana el Senyor és la perseverança en la vostra vocació cristiana i divina, la santificació del treball de cada dia: el miracle de convertir la prosa diària en hendecasíl·labs, en vers heroic, per l'amor que poseu en la vostra ocupació habitual. Aquí us espera Déu, de tal manera que sigueu ànimes amb sentit de responsabilitat,

amb afany apostòlic, amb competència professional.

Per això, com a lema per al vostre treball, puc indicar-vos aquest: *per a servir, servir*. Perquè, en primer lloc, per fer les coses, cal saber acabar-les. No crec en la rectitud d'intenció de qui no s'esforça a assolir la competència necessària, amb el fi d'acomplir com cal les feines que li han estat encomanades. No n'hi ha prou amb voler fer el bé, sinó que se n'ha de saber fer bé. I si realment ho volem, aquest desig es traduirà en l'afany de posar els mitjans adients per deixar les coses *acabades*, amb perfecció humana.

Però també aquest servei humà, aquesta capacitat que podríem anomenar tècnica, saber bé el seu ofici, ha d'anar informat per una característica que fou fonamental en la feina de sant Josep i que hauria d'ésser fonamental en tot cristià:

l'esperit de servei, el desig de treballar per tal de contribuir al bé dels altres homes. El treball de Josep no fou una labor mirant a l'autoafirmació, per bé que la dedicació a una vida operativa hagi forjat en ell una personalitat madura, ben dibuixada. El Patriarca treballava amb la consciència de complir la voluntat de Déu, pensant en el bé dels seus, Jesús i Maria, i tenint present el bé de tots els habitants de la petita Natzaret.

A Natzaret, Josep devia ésser un dels pocs artesans, si és que no era l'únic. Un fuster, possiblement. Però, com sol passar en els pobles petits, també devia ésser capaç de fer altres coses: tornar a engegar el molí, que no anava, o tapar abans de l'hivern les escletxes d'un sostre. Josep treia molta gent de qualsevol destret, sens dubte, amb un treball ben enllestit. La seva feina professional era una ocupació ben orientada envers el

servei, per fer agradable la vida a les altres famílies del vilatge, i acompanyada d'un somriure, d'una paraula amable, d'un comentari fet com de passada, però que retorna la fe i l'alegria a qui està a punt de perdre-les.

A vegades, si es tractava de persones més pobres que ell, Josep devia treballar acceptant quelcom de poca vàlua i deixant l'altra persona amb la satisfacció de pensar que havia pagat. Normalment, Josep devia cobrar un preu que fos de raó, ni més ni menys. Devia saber exigir allò que en justícia li era degut, ja que la fidelitat a Déu no pot suposar la renúncia a drets que de fet són deures: sant Josep havia d'exigir allò que era just, perquè amb la recompensa d'aquest treball havia de mantenir la Família que Déu li havia encomanat.

L'exigència del dret propi no ha d'ésser el fruit d'un egoisme individualista. Ningú no estima la justícia si no estima de veure-la complida en relació amb els altres. Com tampoc no és lícit de tancar-se en una religiositat còmoda, oblidant les necessitats dels altres. Qui desitja ésser just als ulls de Déu, s'esforça també per fer que la justícia s'esdevingui de fet entre els homes. I no tan sols pel bon motiu que no sigui injuriat el nom de Déu, sinó perquè ésser cristià significa aplegar totes les instàncies nobles que hi ha en tot quefer humà. Parafrasejant un text conegut de l'apòstol sant Joan, [19] es pot dir que qui afirma que és just amb Déu però no ho és davant els altres homes, menteix: i la veritat no habita en ell.

Com tots els cristians que visquérem aquell moment, també vaig rebre amb emoció i alegria la decisió de celebrar la festa litúrgica de sant

Josep Obrer. Aquesta festa, que és una canonització del valor diví del treball, ens mostra de quina manera l'Església, en la seva vida col·lectiva i pública, és fa ressò de les veritats centrals de l'Evangelí, que Déu vol que siguin meditades especialment en aquesta època nostra.

Ja hem parlat molt d'aquest tema en d'altres ocasions, però permeteu-me d'insistir novament en la naturalitat i en la senzillesa de la vida de sant Josep, que no es distanciava dels seus conveïns ni posava entremig tanques innecessàries.

Per això, encara que potser convingui en alguns moments o en algunes situacions, d'ordinari no m'agrada parlar d'*obrers catòlics*, d'*enginyers catòlics*, de *metges catòlics*, etc., com si es tractés d'una espècie dins un gènere, com si els catòlics forméssiu un grupet separat dels altres, talment que fa l'efecte

que hi ha un fossat entre els cristians i la resta de la Humanitat. Respecto l'opinió oposada, però penso que és molt més propi parlar d'obrers que son catòlics, o de catòlics que són obrers; d'enginyers que són catòlics o de catòlics que són enginyers. Perquè l'home que té fe i exerceix una professió intel·lectual, tècnica o manual, és i se sent unit als altres, igual que els altres amb els mateixos drets i obligacions, amb el mateix desig de millorar, amb el mateix afany d'enfrontar-se amb els problemes comuns i de trobar-hi solució.

El catòlic, assumint tot això, sabrà fer de la seva vida diària un testimoni de fe, d'esperança i de caritat; testimoni senzill, normal, sense necessitat de manifestacions aparatoses, posant en relleu —amb la coherència de la seva vida— la presència constant de l'Església en el món, ja que tots els catòlics són ells mateixos Església,

per tal com són membres, amb ple dret, de l'únic Poble de Déu.

El tracte de Josep amb Jesús

Ja fa temps que m'agrada de recitar una commovedora invocació a sant Josep, que l'Església mateixa ens proposa, entre les oracions preparatòries de la missa: *Josep, baró benaurat i feliç, a qui fou concedit de veure i sentir el Déu, que molts reis volgueren veure i oir i no oïren ni veieren. I no solament veure'l i oir-lo, sinó dur-lo en braços, besar-lo, vestir-lo i custodiar-lo: pregueu per nosaltres.* Aquesta oració ens servirà per a entrar a l'últim tema que tocaré avui: el tracte entranyable de Josep amb Jesús.

Per a sant Josep, la vida de Jesús fou un descobriment continu de la pròpia vocació. Recordàvem abans aquells primers anys plens de circumstàncies en contrast aparent: glorificació i fugida, majestuositat

dels Mags i pobresa del portal, cant dels Àngels i silenci dels homes. Quan arriba el moment de presentar el Nen al Temple, Josep, que porta l'ofrena modesta d'un parell de tórtoraes, veu com Simeó i Anna proclamen que Jesús és el Messies. *El seu pare i la seva mare escoltaven amb admiració les coses que deien d'ell,*^[20] diu sant Lluç. Més endavant, quan l'Infant roman dins el Temple sense que Maria i Josep ho sàpiguen, en trobar-lo novament després de cercar-lo tres dies, el mateix evangelista narra que *se'n meravellaren.*^[21]

Josep se sorprèn. Josep s'admira. Déu li va revelant els seus designis i ell s'esforça per entendre'ls. Com tota ànima que vol seguir Jesús de prop, descobreix de seguida que no és possible de caminar amb el pas cansat, que la rutina no hi cap. Perquè Déu no es conforma amb l'estabilitat en un nivell aconseguit,

amb el descans en allò que ja té. Déu exigeix contínuament més i els seus camins no són els nostres camins humans. Sant Josep, com cap home abans o després d'ell, ha après de Jesús com estar atent per reconèixer les meravelles de Déu, com tenir l'ànima i el cor oberts.

Però si Josep ha après de Jesús per viure d'una manera divina, gosaria dir que quant a allò que és humà, ha ensenyat moltes coses al Fill de Déu. Hi ha quelcom que no m'acaba d'agradar en el títol de pare putatiu, amb el qual Josep és designat a vegades, perquè perilla de fer pensar que les relacions entre Josep i Jesús eren fredes i exteriors. Certament, la nostra fe ens diu que no era pare segons la carn, però aquesta paternitat no és pas l'única.

A Josep —llegim en un sermó de Sant Agustí— no solament li és degut el nom de pare, sinó que el mereix, ho és

més que ningú. I en acabat afegeix: ¿I com ho era, de pare? Tant més profundament pare com més casta fou la seva paternitat. N'hi havia que es pensaven que era pare de Nostre Senyor Jesucrist, de la mateixa manera que són pares els altres, que engendren segons la carn, i no solament reben llurs fills com a fruit del seu afecte espiritual. Per això diu Sant Lluç: hom creia que era pare de Jesús. ¿Per què diu només que hom creia? Perquè el pensament i el judici humans es refereixen a allò que sol esdevenir-se entre els homes. I el Senyor no nasqué del germen de Josep. Això no obstant, a la pietat i a la caritat de Josep, li nasqué un fill de la Verge Maria, que era Fill de Déu.

[22]

Josep estimà Jesús com un pare estima el fill, el tractà donant-li tot el millor que tenia. Josep, tenint cura d'aquell Infant com li fou manat, féu de Jesús un artesà: li transmeté el seu

ofici. Per això els veïns de Natzaret parlaran de Jesús, anomenant-lo indistintament *faber* i *fabri filius*:^[23] menestral i fill del menestral. Jesús va treballar al taller de Josep i al costat de Josep. ¿Com devia ésser Josep, com havia obrat en ell la gràcia, per a ésser capaç de dur a terme la feina de fer anar endavant el Fill de Déu en allò que és humà?

Perquè Jesús havia d'assemblar-se a Josep: en la forma de treballar, en trets del seu caràcter, en la manera de parlar. Allò que ha estat la infantesa i la juvenesa de Jesús i, per tant, el seu tracte amb Josep, es reflecteix en el realisme de Jesús, en el seu esperit d'observació, en la seva manera d'asseure's a taula i de llescar el pa, en el seu gust per exposar la doctrina d'una manera concreta prenent exemple de les coses de la vida ordinària.

No és possible desconèixer la sublimitat del misteri. Aquest Jesús que és home, que parla amb l'accent d'una regió determinada d'Israel, que s'assembla a un menestral anomenat Josep, aquest és el Fill de Déu. I qui és que pot ensenyar res a Déu? Però és realment home, i viu normalment: primer com un nen, després com un xicot, que ajuda en el taller de Josep; finalment com un home madur, en la plenitud de l'edat. *Jesús creixia en saviesa, en edat i en gràcia davant de Déu i davant dels homes.*[24]

Josep ha estat, quant a allò que és humà, mestre de Jesús; l'ha tractat diàriament, amb un afecte delicat, i n'ha tingut cura amb una abnegació alegre. ¿No és això una bona raó perquè considerem aquest baró just, aquest Sant Patriarca en qui culmina la fe de l'Antiga Aliança, com a Mestre de vida interior? La vida interior no és res més que el tracte

assidu i íntim amb Crist, per a identificar-nos-hi. I Josep sabrà dir-nos moltes coses sobre Jesús. Per això, no en deixeu mai la devoció, *ite ad Ioseph*, com ha dit la tradició cristiana amb una frase presa de l'Antic Testament.[25]

Mestre de vida interior, treballador aferrat a la feina, servidor fidel de Déu en relació contínua amb Jesús: aquest és Josep. *Ite ad Ioseph*. Amb Sant Josep, el cristià aprèn què és ser de Déu i estar plenament entre els homes, santificant el món. Tracteu Josep i trobareu Jesús. Tracteu Josep i trobareu Maria, la qual sempre va omplir de pau l'amable taller de Natzaret.

[1] St. Justí, *Dialogus cum Tryphone*, 88, 2, 8 (PG 6, 687).

[2] Lc I, 48-49.

[3] Cfr. Mt I, 19.

[4] Cfr. Gen VII, 1; XVIII, 23-32; Ez XVIII, 5 ss; Prv XII, 10.

[5] Cfr. Tob VII, 5; IX, 9.

[6] Hab II, 4.

[7] Cfr. Mt II, 13.

[8] St. Joan Crisòstom, *In Matthaeum homiliae*, 8, 3 (PL 57, 85)

[9] Mt II, 22.

[10] Prv VIII, 31.

[11] Mt IV, 19.

[12] Ioh VIII, 12.

[13] Ioh VI, 69-70.

[14] Gen I, 28

[15] 1 Cor X, 31

[16] Eph IV, 28.

[17] Evangeli de la infància, falsament atribuït a l'apòstol Tomàs, n. 13; en *Los evangelios apócrifos*, edició de A. Santos Otero, Madrid, 1956, p. 314-315.

[18] Is LIX, 1.

[19] Cfr. 1 Ioh IV, 20.

[20] Lc II, 33.

[21] Lc II, 48.

[22] Sant Agustí, *Sermo* 51, 20 (PL 38, 351).

[23] Mc VI, 3; Mt XIII, 55.

[24] Lc II, 52.

[25] Gen XLI, 55.

.....

dev.opusdei.org/ca-ad/article/mp3-per-
pregar-en-la-festa-de-sant-josep/
(04/08/2025)